Eduskunnan Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö: Talousvaliokunta perjantai 16.05.2025 klo 11.15 / HE 41/2025 vp / Lausuntopyyntö

HE 41/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta pyytää lausuntoa otsikkoasiasta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa säädettäväksi laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä muutettaviksi eräitä muita lakeja. Esityksen tarkoituksena on toteuttaa yhden luukun periaatetta ympäristöasioiden käsittelyssä uudessa Lupa- ja valvontavirastossa ja edistää lupaasioiden käsittelyn yhdenmukaisuutta ja sujuvuutta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026 samaan aikaan kuin valtion aluehallinnon uudistusta koskeva lainsäädäntö.

Kiitämme eduskunnan talousvaliokuntaa mahdollisuudesta tulla esityksestä kuulluksi.

Suomen Yrittäjät kannattaa lakiesitystä

Kannatamme lakiesitystä ja se on iso askel sujuvampaan hankeluvittamiseen. Esityksen kautta keskeiset ympäristöön liittyvät lupamenettelyt, kuten ympäristönsuojelulain, vesilain, luonnonsuojelulain ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tehtävät hoidettaisiin yhdessä viranomaisessa ja näihin liittyviä lupia haettaisiin sähköisen asianhallintajärjestelmän kautta yhdestä paikasta. Perustettava Lupa- ja valvontavirasto pyrkisi edistämään menettelyiden sujuvuutta ja huolehtisi lupamenettelyyn liittyvien tarvittavien selvityksien koostamista. Viranomainen vastaisi myös siitä, että luvan hakijalla on mahdollisuus etukäteen keskustella lupamenettelyihin liittyvistä velvollisuuksista, selvitystarpeista ja reunaehdoista. Ehdotuksella edistetään myös lupien yhteiskäsittelyä, mikä on joutuisan luvittamisen kannalta tärkeää.

Ympäristöluvitukselle tulee kuitenkin asettaa laissa enimmäiskäsittelyaika

Esityksessä todetaan, että ehdotusten arvioidaan vähentävän lupa-asioiden käsittelyaikaa muutamasta viikosta useisiin kuukausiin, hankkeen tai toiminnan luonteesta riippuen sekä vähentävän viranomaisten ja luvan hakijoiden hallinnollista taakkaa. Lupahakemusten käsittelyaikaa koskevan tiedon osalta ehdotetaan, että Lupa- ja valvontaviraston tulisi esittää arvionsa lupapäätöksen antamisajankohdasta ja julkaista se tietoverkossa. Arviota tulisi myös päivittää, mikäli se muuttuisi merkittävästi käsittelyn edetessä.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja. Hallitusohjelamassa todetaan esimerkiksi, että asetetaan viranomaisten käsittelyajoille lakisääteinen ja sitova määräaika. Jos laissa säädetty määräaika ylitetään, alennetaan lupa- tai käsittelymaksua. Näin onkin tehty rakentamisluvan osalta mutta vastaavaa ympäristönsuojelulain muuttamista edellyttävää valmistelua ei ole toistaiseksi aloitettu ympäristölupien osalta.

Useat toimialat ja yritykset ovat huolissaan ympäristöluvittamiseen liittyvistä epäkohdista sekä niiden vaikutuksista investointeihin ja yritystoimintaan (liite SY:n teettämän kyselyn tuloksista). Lupien pitkät käsittelyajat ja valitusten tuomat epävarmuudet hidastavat hankkeita. Sen vuoksi on tärkeää, että hallitus on sitoutunut ympäristöluvittamisen keventämiseen, valitusoikeuden rajaamiseen ja lakisääteisen lupakäsittelyajan asettamiseen.

Osa yritysten kokemista haasteista ratkennee uuden valtion lupa- ja valvontaviraston toiminnan myötä. Lupakäsittelyn sujuvoittamisen turvaamiseksi virastolle tulee ohjata riittävät resurssit. Hallitusohjelmakirjausten toteuttamiseksi tämä ei kuitenkaan yksin riitä. Ympäristönsuojalulakia tulisi uudistaa siten, että sekä valtion että kuntien ympäristöluvittamiselle asetetaan lakisääteinen enimmäiskäsittelyaika. Samalla on perusteltua selvittää, voidaanko ympäristölupien muutoksenhaluoikeutta rajata turhien valitusten suitsimiseksi. Lisäksi on perusteltua selkeyttää, mistä asioista luvalla voidaan määrätä ja mistä ei.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Tiina Toivonen

lainsäädäntöasioiden päällikkö